

ZAVOD ZA VARSTVO OKOLJA

Datum: 23. november 2000

Št.: 35301/25/2000 1200-04

Datoteka: MS_LA21-obrazložitev

O B R A Z L O Ž I T E V

LA 21 – PVO za MB

Zakon o varstvu okolja daje določene pristojnosti predvsem mestnim občinam, ki morajo zaradi svoje specifičnosti, kot so predvsem gostota naseljenosti, koncentracija industrije, prometa, itd. imeti večje možnosti za samostojno urejanje zadev tudi na področju varstva okolja. Ena izmed pomembnih obveznosti mestnih občin je priprava in sprejem lokalnega programa varstva okolja, ob smiselni uporabi Zakona o varstvu okolja, Nacionalnem programu varstva okolja ter lokalnih poročil o stanju okolja. Tako celovito zbrane okoljske informacije omogočajo ustvariti integralno sliko o stanju okolja. Pri tem je potrebno evidentirati in ovrednotiti vse pomembnejše procese, vzroke in posledice ter upoštevati sinergetske vplive različnih dejavnikov v okolju. Za pripravo rednih celovitih poročil o stanju okolja je potrebno vzpostaviti sistem rednega zbiranja, analize in obdelave podatkov o okolju. Celovit prikaz stanja okolja in sprememb v njem predstavlja kvalitetno strokovno podlago za izdelavo programa varstva okolja kot krovnega usmeritvenega dokumenta za zagotavljanje trajnostnega razvoja.

Pravne podlage za izdelavo Lokalne Agende 21 - Programa varstva okolja za Maribor (LA 21 – PVO za MB) so Zakon o varstvu okolja sprejet leta 1993, ki je opredelil pripravo Nacionalnega programa varstva okolja na ravni države in Lokalnih programov varstva okolja za mestne občine. Država je Nacionalni program varstva okolja sprejela leta 1999. Pri pripravi tega programa je Mestna občina Maribor aktivno sodelovala in Ministrstvo za okolje in prostor je ponudilo finančno in strokovno pomoč pri izdelavi lokalnega programa varstva okolja za Maribor, kot prvemu mestu v Sloveniji, ki bi pripravilo takšen program. Pogoj za izdelavo takšnega programa so redna poročila o stanju okolja, ki pa jih Mestna občina Maribor pripravlja že več let.

Po letu 1998 beležimo strokovne službe MOM za varstvo okolja pomembne vsebinske in delovne prelomnice, kot so:

- vključitev Mestne občine Maribor v evropsko mrežo mest, ki si prizadevajo za trajnostni razvoj (The European Sustainable Cities and Towns Campaign) s podpisom Aalborške deklaracije;

- dejavnosti za pripravo Lokalne Agende 21 - Program varstva okolja za Maribor, za kar smo dobili, v okviru aktivnosti slovenske Vlade v projektu harmonizacije s smernicami ES, status pilotnega mesta v Sloveniji in s tem iz državnega proračuna sredstva za sofinanciranje in strokovno podporo za izvedbo le-tega;
- spomladi 1999 je Mestni svet Mestne občine Maribor sprejel sklep o podpisu Aalborške deklaracije in sprejet je bil Program priprave za izdelavo Lokalne Agende 21 – Programa varstva okolja za Maribor;
- uvajanje evropskih indikatorjev trajnostnega razvoja, ki jih potrdila tudi Evropska komisija. Projekt v prvem letu v celoti financira MOP.

Pogodba s strokovnim koordinatorjem za izdelavo LA 21 - PVO za MB je bila podpisana avgusta 1999. V okviru strokovnega koordinatorja deluje ekspertna skupina strokovnjakov z različnih področij, ki so oblikovali izhodišča za teze dokumenta. Delovne teze so bile predstavljene na 1. seji Notranje koordinacijske skupine MOM za izdelavo LA 21 - PVO za MB (NKS). NKS sestavljajo predstojniki oddelkov in vodje projektov mestne uprave in direktorji javnih podjetij varstva okolja. V februarju je bila seja ožje NKS, kjer so sodelovali le predstojniki oddelkov, ki pokrivajo področja, na katera se LA 21 - PVO za MB direktno navezuje. V času od potrditve delovnih tez do faze osnutka LA 21 - PVO za MB so potekale javne tematske okrogle mize. V proces izdelave dokumenta so se vključevale tudi okoljske nevladne organizacije in sicer: Slovensko ekološko gibanje, Ribiška družina, Podravsko gozdarsko združenje, Zveza društev inženirjev in tehnikov, Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, Društvo za ekološko kmetovanje SZ Slovenije, Gaja, Formica ter strokovne in zainteresirane javnosti.

Delovne teze LA 21 – PVO za MB so obravnavale tudi strokovne službe ministrstev in sicer za: okolje in prostor, gospodarske dejavnosti, promet in zveze, turizem, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter zdravstvo. Sledila je 2. seja NKS (maj, 2000) in 1. seja Foruma (maj, 2000), v okviru katere so bile delovne teze preimenovane v fazo osnutka dokumenta LA 21 – PVO za MB.

V mesecu septembru so bile javne seje delovnih skupin za pripravo LA 21 - PVO za MB in sicer za posamezne vsebinske sklope. Delovne skupine je imenoval župan MOM. Na seje so bile vabljeni tudi okoljske nevladne organizacije, člani odborov mestnega sveta, strokovne institucije, strokovne in zainteresirane javnosti, mestne četrti in krajevne skupnosti ter sredstva javnega obveščanja.

Nadgrajen dokument je bil obravnavan na 3. seji NKS in 2. seji Foruma v novembru 2000.

Dokumentu smo priložili strokovna stališča do pripomb in pobud, podanih v celotnem procesu izdelave LA 21 – PVO za MB.

Dokumentu LA 21 – PVO za MB smo dodali aktualno zakonodajo s področja okolja, katere specifična je izredno hitra nadgradnja v devetdesetih letih in v okviru harmonizacije s smernicami ES precejšnje zaostrovanje okoljskih standardov za posamezna področja po letu 1993, po sprejetju krovnega zakona o varstvu okolja. Zaradi velikega obsega celotnega dokumenta

zakonodaje nismo priložili, temveč je dostopna na spletnih straneh MOM (Mestna uprava, Zavod za varstvo okolja, Lokalna Agenda 21).

Vsebina je zastavljena po vzoru Nacionalnega programa varstva okolja. To pomeni, da je v gradivu predstavljeno stanje okolja po področjih. Nato so opredeljene pričakovane spremembe in problemi. Določeni so osnovni cilji in prioritete.

Za posamezna vsebinska področja so podani strateški cilji in program ukrepov do leta 2004 in 2008 za doseg le teh. Program opredeljuje osnovne ukrepe, časovne roke, oceno stroškov, možne vire financiranja in odgovorne nosilce. Po enaki metodologiji so obravnavane tudi izbrane gospodarske dejavnosti, ki imajo vpliv na okolje.

Zelo pomemben segment dokumenta je tudi nadzor nad izvajanjem dokumenta. V skladu z 92. členom Zakona o varstvu okolja predlagamo, da bi bil Zavod za varstvo okolja zadolžen za spremljanje izvajanja programov in njihovo novelacijo v skladu z vsakoletno pripravo proračuna. Merila za vrednotenje rezultatov izvajanja LA 21 – PVO za MB bodo: Evropski indikatorji trajnostnega razvoja, specifični indikatorji za Maribor, vsakoletna analiza poročila o stanju okolja MOM ter analiza sprejetih obvez (vsebin in rokov), opredeljenih v pogajalskem izhodišču za področje 22 - okolje in novo nastajajoči državni in lokalni predpisi s področja okolja.

LA 21 – PVO za MB je od januarja 2000 dostopen tudi na spletnih straneh MOM.

dr. Vlasta **KRMELJ**, univ.dipl.inž.
svetovalka

dr. Vesna **SMAKA-KINCL**, univ.dipl.inž.
direktorica
Zavoda za varstvo okolja